

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek.

Zapolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal.

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybeeskerek. Zapolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 :
Negyedévre ———— 6 :
Egy hóra ———— 2 :
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 157. szám.

Szombat július 11.

A jó osztrák példa.

— Iskolai értesítők. —

I. A nagybeeskereki főgimnázium.

— július 11.

Minden évben, amint az iskolák évzáró vizsgálatai közelednek, amint az újságok hirt adnak az itt-ott elforduló „érettségi botrányokról“, kisebb-nagyobb diákok eltűnéséről, öngyilkosságáról, ilyenkor minden érdekelt érzi, hogy a vizsgáztatás mai rends ere rossz. A mai rendszer a három érdekelt félnek: tanárnak, szülőnek, diáknak a meggyötörtetése, elkinoztatása anélkül, hogy abból bárkinek haszna volna. Az érettségről, erről a fiatal ember életére annyira kiható vizsgálatról irtak már eleget, hogy mennyire igazságtalan az, hogy egy véletlen szerencsétől, vagy szerencsétlenségtől, egy elgyötört pillanat kínjai között megszületett felelettől teszik függővé, hogy egy évekig iskolába jár, tehát a tanárok által igen jól ismert tanuló szegyetlenül bukjon-e, vagy megkapja-e az oly nehezen várt bizonyítványt az elért érettségről

Mindenki elismeri, hogy a tanuló megismerésére sokkal alkalmasabb a tanárnak egész esztendőn át tartó megfigyelése és az annak alapján való osztályozás. Mindenki érzi, hogy a legideálisabb rendszer az volna, ha a tanárok az illető tanulóknak egész éven át tanusított értelmi képessége és szorgalmi eredménye alapján mondanának ítéletet és az összes vizsgai kinzásokat, mint teljesen céltalant, beszüntetnék. Annál csodálatosabb, hogy a régi „Schulmeister“ világnak ezt a legcéltalább, legelavultabb és talán legártalmasabb intézményét, az évzáró vizsgálatokat az utolsó évtizedek nagy reformmozgalmai érintetlenül hagyták

A vizsgákhoz hasonló ósdi iskolai rendszer a „klasszifikáció“. A régi professzort, akit notesz nélkül elkép elni is

lehetetlen, lassanként fel fogja tani váltani iskoláinkban az a modernebb szellem, amely a tanár igazi hivatását nem az „osztályozásban“, hanem abban fogja látni, hogy iparkodjék tárgyát már az iskolában megtanítani és főleg, hogy ezzel a tanuló értelmét fejlessze. Ennek pedig valóságos kerékkötője a klasszifikálás, ahol a tanuló annál jobb osztályzatot kap, minél inkább gondolkodás nélkül fujja el a feladatot. Aztán, hol van a tömérdek és a mai osztályozási rendszer mellett elkerülhetetlen igazságtalanság, amit a tanuló mindig jobban észre vesz, mint a tanár. Aztán az a sok irigység, megszólás, ami a tanulóban önkéntelenül is keletkezik, szóval az osztályozási rendszer bünlajstroma nagy.

Mіндеzen okoknál fogva a modern szellem megnyilatkozását látja mindenki abban a rendeletben, melyet az osztrák kultuszminister kiadott és az osztrák középiskolákban a jövő tanévben már életbe is lép. Ez a rendelet mindenekelőtt megszünteti az osztályozást. A tanároknak nem arról kell majd meggyőződniük, hogy a tanuló mennyire tudja a leckét, hanem arról, hogy mennyire fejlesztette az évi tananyag a tanuló értelmét. Év végén a tanárok nem osztályoznak az egyes tantárgyakból, hanem afelől határoznak meg, üti-e a gyerek a mértéket, hogy felsőbb osztályba lépjen vagy nem. Ha igen, akkor öszbizonyítványt kap erről, ha nem, akkor, ha csak egy tárgyból bukna, azért megy tovább és csak ha a felsőbb osztályban sem boldogul ezzel a tárggyal, akkor kell az osztályt ismételnie. Ha több tárgyból bukik a tanuló, akkor is határozhatja a tantestület, hogy a tanuló felsőbb osztályba léphet, ha szellemi képességét egyébként erre valónak tartják.

Ugyanilyen modern szellemre vall az érettségi vizsgálatokra kiadott intézkedés. Eszerint az érettségi vizsgálat célja nem

adatok tudásának a kipuhatólása, hanem a bizottságnak a tanuló általános műveltségéről, szellemi látóköréről kell meggyőződnie, vajjon elég alapot szerzett-e a főiskolai tanulmányok megkezdéséhez. Az érettségi bizonyítványban eltörölték az osztályzatokat is és csak általános ítéletet mondanak arról, vajjon a jelölt érett-e, vagy nem érett, és hogy a bizottság ezt az ítéletet egyhangulag vagy szótöbbséggel mondotta e ki.

Mindez pedig annyira okos intézkedés, hogy csak kívánatos volna, vajha az Ausztriából importált sok rossz mellett, mielőbb ezeket a bölcs rendelkezéseket is átvennénk.

Községi főgimnáziumunk ezidei értesítőjét tudományos szempontból föltétlenül értékessé teszi az a nagy tanulmány, melyet dr. Czibusz Géza, a főgimnázium tudós geográfusa „A Kárpátok hegyeinek és folyóinak nevei“ címen írt. A 88 oldalra terjedő munkában néhány száz hegy és folyó név értelmét állapítja meg, saját az illető vidéken szerzett tapasztalatok alapján. És éppen azért, hogy a munkát nagyon értékesnek tartjuk, nem hallgathatjuk el abbéli véleményünket, hogy az iskolai értesítőt nem tartjuk alkalmas helynek ilyen nagyobb tanulmányok közlésére. Akiket az értesítő érdekel, a szülőket, nagyközönséget, azok nem érdeklődnek ilyen speciális tudományos fejtegetések iránt és így éppen azok számára vész az el, akiknek a tanulmány értékes volna.

A második cikkben Bárány Béla tanár számol be igen élvezetesen és részletesen arról a tanulmányutáról, melyet a főgimnázium 24 tanulója 8 nap alatt megtett és melynek célja volt Belgrád, Zimony, Zágráb, Fiume, Abbazia és végül Velence megtekintése. Az igen jól sikerült kirándulásban 7 szegény tanuló félköltésen, egy pedig egészen ingyen vett részt, amit helybeli bankjaink és az e célra rendezett hangversen jövedelmei tettek lehetővé.

A minden iskolai mozzanatra kiterjedő igazgatói jelentésből látjuk, hogy az elmúlt tanévben az első osztályon kívül a másodikat is párhuzamosítani kellett. Az önképzőkör Králik László tanár vezetése alatt igen érdemes munkát végzett. Tartott az alakuló gyűlésen kívül 19 rend-

A „TORONTÁL“ tárcája.

Cezy marquise.

Közönségesen csak Százaranyos kisasszony-nak hívták.

Az apja és a nagyapja ennyit költött egy nap, egy óra — néha egy pillanat alatt, — neki már csak ennyi volt az évi jövedelme.

Ennek dacára jól érezte magát és úgy élt, mint azt a családja tradíciói megkivánták, mely a néhai marquis Cezy szavai szerint az „arany nemességhez“ tartozott. A boldogult ugyanis rokona volt Courtenaynak, aki elvből soha se vett a kezébe más pénzt, mint aranyat s ezért ő is fennhangon hirdette:

— A réz- és ezüstpénz piszkol és ha valaki konstantinápolyi császároktól származik, akkor nem számolhat csak aranyokban. Az én apám bankjegyekkel szokott rágyújtani.

A görög császárok utolsó ivadékának ilyenekre már nem volt módja, de azért ő is megtette, hogy mikor egy játszma lansquet alatt partnere, egy dussgazdag bankár, egy leezett husz frankos aranyat négykézláb keresett az asztal alatt, meggyújtott egy száz frankos bankjegyet: — Engedje meg, hogy világlítsak önnek, báró!

Miként ősnagynéje, Lukretia-Angelika (aki

mindenáron vissza akarta vásárolni a szultántól az Aja Sophiát) ő is hóhéra volt a pénznek s mikor hatvan éves korában meghalt, alig maradt a leányára valami.

A leány nem haragudott ezért, mert imádtá az apját. A közjegyzője megmentett számára ezer aranyat, ami elég lett volna, hogy valami hölgy-alapítványba lépjen, de független, eredeti, saját-ságos természete nem tűrte még a gondolatát sem a zárdának és összes pénzét haláláig szóló évjáradékba fektette és az így nyert száz aranyból függetlenül megélt.

Picárdiában, Cezy községben ősi dominiumából maradt meg egy vén erdőöri házacskája, ott telepedett meg. A házacska egy magas dombon az erdőszélen állt és innen dominálta az egész környéket és ősei kastélyát, kik mind ott haltak meg az alkalmyszerűleg kifeszített sátor alatt, amely még Boudouin császári ösüktől eredt.

Évi budgetje ekként szolt:
50 arany élelem és fűtésre;
10 „ a kertje bérlete;
10 „ a cselédnek;
10 „ ruházat;
10 „ váratlan kiadás;
10 „ alamizsnára.

És aranyánál egyéb pénzt soha se fogadott el. A templomnak a négy nagy ünnep alkalmá-

val adott egy-egy lajosaranyat, — ugyanakkor szegényeinek is annyit; a lét utolsóit sürgős inségek enyhítésére fordította, de soha se tartott meg egyik negyedről a másikra egyet sem.

Az öreg Richelieu tábornagygyal tartott, aki szerint „az, aki elég szerencsés olyan nevet viselni, mint ő, az csinálhat adósságot, de nem megtakarítást!“

— De az Istenért, — szolt a lelkésze — hát ha beteg talál lenni?!

— Ugyan menjen! mindég egészséges voltam — csak nem kezdem hetvenéves koromban a beteg éget.

Másnap volt a negyedévi lejárát és még egy arany volt a zsebében, ez pedig minden elve ellen való volt, futott hát azt a templom perselyébe dobni.

A templom küszöbén egy rongyos vándorlót szőlította meg:

— Asszonyom, egy kis alamizsnát!
— Sajnálom, de nincs pénzem.
— Csak egy pár fillért!
— Nincs nekem még annyi sem!

Haza ment — jó étvágyal megvacsorált, aztán lefeküdt és bekészen elaludt és almodott arról a furcsa látogatásról, melyet valaha Bauffremont nagynénjénél tett Cartouche. Egyszerre arra ébred, hogy valaki megrázza a vállát. A mécs fényénél felismerte a koldus vándorlót.

Mindenki használja ki a kedvező alkalmat, a meddig a készlet tart.

Fiu öltönyök 4 K.-tól kezdve || Női- és leány-raglan és felső kabát 5 koronától kezdve || Uri öltönyök 15 K.-tól kezdve
Fiu felöltő 8 „ „ || Uri- és leány-kimono és gallér . . 8 „ „ || Uri felöltő 15 „ „
a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó. a legfinomabb kivitelig, mind feltűnően olcsó.

Telefon 141.

KOVÁCS GEDEON

275-34.33

angol szabó-műhely.

Telefon 141.

és 1 diszülést. Beadtak 126 dolgozatot. Volt továbbá 5 szabad előadás, 71 szavalt. Pályadíjat nyert 13 tanuló. Ösztöndíjat élvezett 8 tanuló összesen 3240 kor. értékben. A deáksegélyző egyesület ruhaneműben, készpénzben és tankönyvben 1134 koronát osztott ki. Az elengedett tandíjak összege 4320 korona.

A tanári kar 17 tagból állott, kik közül 12 világi, 5 pedig kegyesrendi áldozó pap. A rendes tantárgyakon kívül mint melléktárgyakat tanították az egyházi- és műéneket, a szerb nyelvet, a gyorsírást, a francia nyelvet, a rajzot és egészségtant. Az intézetnek volt iskola-orvosa is.

Beiratkozott az iskolába összesen 304 tanuló. Jellemző, hogy oszlik el ez a nagy szám az egyes osztályokban: As I-ben volt 77, a II-ban 79, a III-ban 52, a IV-ben 27, az V-ben 24, a VI-ban 21, a VII-ben 12 és a VIII-ban 12. Míg tehát az első osztályban 77 tanuló volt, a VIII-ban már csak 12. Erre a jelenségre még egy közelebbi cikkben visszatérünk, de itt is megjegyzem, hogy nem a VIII. osztály 12 tanulója keveslem, mert ez éppen elég, hanem az I. osztály 77 tanulója sokalom.

Illetőség szerint volt 137 helybeli, 115 torontálmezei és 36 más megyei, 16 tanuló kimaradt. Vallás szerint volt 170 róm. kath., 4 gör. kath., 50 gör. kel., 10 ág. ev., 1 unitárius, 12 reform. és 41 izraelita. Anyanyelv szerint volt 164 magyar, 63 német, 8 román, 3 tót, 50 szerb.

A tanulási előmenetelt illetőleg volt 13 (4%) jeles, 64 (22%) jó, 162 (56%) elégséges, 29 (10%) bukott egy tárgyból, 7 (2%) két tárgyból és 13 (4%) több tárgyból.

Érettségi vizsgálatot tett 11 tanuló, ebből 2 jelesen, 4 jól és 5 egyszerűen éret. A végzett tanulók közül 1 theologiai, 2 orvosi, 1 jogi, 1 kereskedelmi, 1 bányászati, 1 erdészeti, 2 vasuti és 1 tisztviselői pályára megy. Tehát tulajdonképpen csak 4 megy olyan főiskolai tanulmányokra, amelyek okvetlen megkívánják a gimnáziumi érettséget.

A 182 oldalra terjedő füzet ezenkívül közli a bevezető tananyagot, az írásbeli dolgozatok címeit, a tanulók érdemsorozatait, a szertárak gyarapodását és a jövő évre vonatkozó figyelemzeteit. A nagy gondalal összeállított füzetet Balázs József igazgató szerkesztette. Sz. A.

Szerb demokrata párt.

— Az új szerb párt programja. —

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, július 11.

Említettük már, hogy az alakuló új szerb párt vezető emberei legutóbb Törökbecsén tartott értekezletükön megállapították az új párt programját. A programot a vezetőség még nem tette közzé, de tudósítónknak alkalmat volt a programba betekintést szerezni s így a délvidéket különösen érdeklő új szerb párt programjára közönséggel már most megismertethetjük.

Ezuttal nem kívánunk megjegyzéseket

- Már megint maga alkalmatlankodik? — szolt a vén leány nyugodtan.
- Én — de most már pénzt, vagy ölk!
- Mondtam már, hogy mind elfogyott — felelt vályonva.
- És mégis egy aranyat dob a perselybe?
- Az volt épp az utolsó.
- Hazudsz! Elő a pénzzel anyó, vagy...
- Maga nagyon neveletlen, fiam. Cartouche különben tudott urihölgyekkel beszélni!
- Vigyázz a bőrödre!
- Persze, hogy vigyázok! És könnyen megérthetjük egymást! Mit kíván tulajdonképp tőlem?
- Egy olyan aranyat, minőt a papoknak adsz!
- Ennél többre becsülöm magamat. Holnap kap tőlem öt aranyat!
- Bolonddák akarsz tenni?
- Dehogyn! holnap kapom a negyedévi jövedelmemet — már a nyugta is ott van az asztalomon — olvassa el! No lássa, ha most ostoba fejvel megöl, nem kap semmit — jöjjön holnap, az öt aranyat ott fogja találni az ablakpárkányon. Addig jó éjszakát.

Ezzel megfordult és folytatta az álmát, míg a csavargó mintegy suggerálva, lassan elment és nem is jött többé vissza, felve valami kelepceztől, pedig ez az elmaradás kinezta a marquiset nagyon és mikor meghalt, egy borítékban letek öt aranyat és e sorokat:

„Ez öt aranytal tartozok egy neveletlen zsványnak az életem ára gyanánt, de aki nem mert érte visszajönni. Kérem ez összeget átadni a legközelebbi börtönnek, mert reményem, hogy szemtelensége miatt oda csukták. Cartouche sokkal udvariasabban viselte magát a nénnemmel szemben. Abban az időben még tudták, mit ér egy nemes urhölgy szava...”

Floriche.

fűzni a programhoz, csupán csak ismer-tetjük a következőkben:

Az új szerb párt programja két részből áll: politikai és gazdasági részből s azonkívül indokolásból, amely a programot magyarázza.

A párt címe: Szerb demokrata párt.

A politikai programponok ezek:

1. A párt vallani fogja minden tekintetben és irányban a haza szabadságát, annak érdekeit: különösen az állam egységét, integritását és függetlenségét.

2. Kívánja az összes polgárságnak, nemzetiségi, faji és társadalmi állásra való tekintet nélkül — a teljes szabadságot, úgy hogy összes képességeik teljes mértékben minden téren érvényesülhessenek.

3. Elismeri a magyar nyelvnek összes jogait a törvényhozásban, igazságszolgáltatásban, a hadseregben és közigazgatásban, amennyiben azok a természetes jogokkal és a nem magyar ajkuak jogaival, valamint a nemzetiségi törvény-nyel ellenkezésben nem állanak.

4. Követeli az összes hazai népek szabad kulturális fejlődését, elsősorban az 1790-91. évi 27. t.-c., az 1848. évi 20. t.-c., az 1868. évi 9-ik és 44-ik t.-c. végrehajtását és fejlesztését. A kulturszükségleteknek megfelelő segélyezést és a kulturális törekvésekkel ellenkező törvényeknek, jelesen az 1907. évi 27-ik t.-c. némely intézkedéseinek megváltoztatását.

5. Küzdeni fog minden erőszakos magyarosítás ellen, valamint az ország nagy többségének gazdasági és politikai exploációjá ellen.

6. Tagadja és küzd a politikai nemzet fogalmának olyan teóriája ellen, melynek etnikai jellege volna és olyan állameszme ellen, amely a nem magyar ajkuak erőszakos magyarosítását akarja.

Hogy ezt elhárítsa, küzdeni fog az államhatalom demokratizálásáért; elsősorban pedig a törvényhozó hatalom demokratizálásáért az általános titkos választói jog behozatalával. A demokrácia érdekében keresi az érintkezést a haza összes demokratáival tekintet, nélkül nemzetiségi és társadalmi állásra. Törekedni fog arra, hogy hasonló felfogás a többi népek közt is létesüljön s hogy közösen küzdjenek a demokrácia kivívásáért.

Ez az új párt politikai programja s a gazdasági program egészen ehhez simul kifejezett liberális és demokrata irányával.

A program indokolásában azzal érvel, hogy ha a nemzetiségek körében a demokrata elvek érvényesülnek, nem szükséges a nemzetiségi érdekpolitika szerint való csoportosulás és nem is fogják kívánni a nemzetiségek területiális csoportosításukat sem, mert az igaz demokrácia minden bajon segíteni fog és ez a demokrácia nem ellenkezik az államegységgel sem.

A programot most legközelebb Nagyikindán tartandó népgyűlés elé viszik s ez szankcionálja a programot, amelynek alapján azután egyben a gyűlés kimondja az új párt, megalakulását is.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeltől 6 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 3/45 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtől 11 órától 12-ig.

Július 13. Közig. bizottsági ülés.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Torontál-vármegye közigazgatási bizottsága július 13-ikán hétfőn délelőt tartja július havi rendes ülést.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtől 11 órakor Stross Béla polgármester-helyettes elnöklésével ülést tartott, amelyen folyó ügyeket intéztek el.

— **Görög keletiek ünnepe.** Gör. kel. szerb polgártársaink holnap ünneplik meg Péter és Pál apostolok emlékünnepe, mely alkalomból úgy a belvárosi, mint a Váralja-utcában levő gör. kel. templomokban délelőtől 10 órakor ünnepi istentiszteletek lesznek.

— **Áthelyezés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Elek Emil kir. segédmérnököt a dési m. kir. államépítészeti hivatalból a nagybecskerek-i államépítészeti hivatalhoz áthelyezte.

— **Uj gazdasági tudósító.** A földmívelésügyi miniszter Torontálmege nagybecskerek-i járására Diószegi Róbert tótáradázi lakost a gazdasági tudósítói tiszttel megbizta.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A m. kir. belügyminiszter a csatádi „Lenau“-főfidalárda és a csávosi olvasókör alapszabályait a jóváhagyó záradékkal ellátta.

— **A főgimnázium államsegélye.** A vallás- és közoktatásügyi miniszterium leiratot intézett Nagybecskerek városához, amelyben értesíti a várost, hogy a főgimnázium céljaira beruházási államsegély címén 20.000 koronát engedélyezett, amelyről a város köteles elszámolni, egyben értesíti a várost arról is, hogy a nevezett pénzösszeg az adóhivatalnál kellő elismervény mellett felvehető.

— **Községi és felekezeti tanítók fizetés-kiegészítése.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter valamennyi egyházi főhatóságához a következő rendeletet intézte:

Az 1908. évi állami költségvetésről szóló 1908. évi XXVII. törvényekben nyert felhatalmazás alapján a községi- és felekezeti felső nép- és polgári iskoláknál alkalmazott tanítók és tanítónők fizetékiesztésének a fokozatos végrehajtásáról gondoskodni kívánok. A rendelkezésemre álló fedezethez képest a rendes és segédtanítók (tanítónők) közül azok, akik az említett iskoláknál már hosszabb idő óta működnek, szolgálati éveikre való tekintettel a X. és XI. fizetési osztály első, illetőleg a IX. fizetési osztály utolsó fokozatának megfelelő fizetékiesztésben, illetőleg államsegélyben fognak részesülni. Ennek végrehajtása céljából az 1906. évi augusztus 10-én 55.556. szám alatt kiadott körrendeletben foglalt intézkedések kiegészítése-képen a törvényhatósági közigazgatási bizottságokhoz egyidejűleg körrendeletet intéztem, melynek egy példányát szives tudomás és saját hatáskörében teendő intézkedés végett a főtiszt. hatóságnak tisztelettel megküldöm. Gróf Apponyi Albert s. k., m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter.

A miniszter egyuttal a közig. bizottságokhoz is küldött rendeletet, amelyben a többek között ezeket mondja: A községi és felekezeti felső nép- és polgári iskoláknál megfelelő képesítéssel bíró és rendszeresített állomáson állandó fizetéssel alkalmazott oly rendes tanítók (tanítónők) részére, akik ugyanazon minőségben nyolc éven felül teljesítenek szolgálatot, 1908. évi július 1-től számítva évi 2400 korona, azok részére pedig, akik rendes tanítói (tanítónői) minőségben 16 éven felül teljesítenek szolgálatot, 1908. évi július 1-től számítva évi 2600 korona fizetés biztosítatik. A megfelelő képesítéssel bíró és rendszeresített állomáson állandó fizetéssel alkalmazott segédtanítók (segédtanítónők) részére nyolc éven felül eltöltött szolgálatuk után ugyancsak a jelzett naptól számítva 1800 korona évi fizetés biztosítatik.

— **Adomány a kultúregyesületnek.** Németh község képviselőtestülete legutóbbi ülésén a Torontál-vármegyei Magyar Közművelődési Egyesületnek kulturális céljaira 20 korona adományt szavazott meg egyhangulag. Az adomány annál elismerésméltóbb és értékesebb, mert a derék község lakossága tiszta szerb.

— **Dr. Iványi Mór** tb. megyei főorvos nyári szabadságáról visszaérkezett Nagybecskerekre s s itt orvosi és fogorvosi praksisát a mai napon ismét megkezdte.

— **Az új buza.** Néhány napja már megjelent a nagybecskerek-i piacon az új buza, erőteljes, szép szemű, piros és acélos. Ha mind olyan lesz, mint a beérkezett mutató, legalább a minőség ellen nem lehet kifogás, ha már a mennyiség nem elégít ki. A gabonatözsde forgalmába is bevonult az új buza. A buza ára az idén majdnem egy forinttal drágább, mint a múlt év hasonló szakában s az idej esztendő a drágább gabonaárakhoz szoktatta az embereket. A tözsde jelenlegi irányzata is inkább az árak emelkedését helyezi kilátásba, jöllehet az idej termés közel öt millió métermázsával több lesz, mint amennyi gabonanemű a múlt évben termelt. A világpiacon is körülbelül ugyanaz a helyzet, mint nálunk. Az utolsó esztendők aratásából megmaradt készletek teljesen elfogytak s az áruhiány szilárdítja még a tözsdek irányzatát.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskerek-i anyakönyvi hivatalban legujabban a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Schlehter Jakab, izr. fő-kántor és Steiner Hermina, izr.

Születések: Veréb János, ág. ev. napszamos, leánya. — Tarkó János, ref. állami elemi iskolai tanító, leánya. — Anna József, rk. malomtulajdonos, leánya. — Égető Mihály, rk. napszamos, 1 fiu, 1 leány, (ikrek). — Eck Ferenc, rk. kőműves, fia. — Márki Julianna, rk. napszamos, fia. — Hoff Mihály, rk. kőműves, fia. — Mayer Antal, rk. szabó, leánya. — Tóth Anna, rk. napszamos, leánya. — Radu Sarolta, rk. cigány, fia. — Stréf János, rk. kőműves, fia. — Turinszky Vojin, rk. földmives, leánya. — Radu Anna, rk. cigány, leánya. — Gruin Sándor, rk. napszamos, fia. — Kokora Katalin, rk. cseléd, leánya.

Halálozások: Mucska Erzsébet, rk. 82 éves városi szegény, tüdőgyulladás. — Özv. Lech Györgyné, rk. 59 éves, úszók. — Markovics Lázár, rk. 18 éves üvegeség, tüdővész. — Hajduska Zoltán, izr. 18 éves kereskedelmi isk. tanuló, tüdővész. — Janele Ferencné, rk. 49 éves, tüdővész. — Csina Vince, rk. 49 éves házmester, szövetközi májlob. — Klausz Miklós, rk. 18 hónapos, tüdőlob. — Szehr János, rk. 2 éves, veselő. — Kozlovacski Danica, rk. 15 éves, tüdővész. — Tóth Borbála, rk. 14 napos, életgyenge. — Annau Borbála, rk. 11 hónapos, tüdőlob. — Appel Magdolna, rk. 29 éves napszamos, szívbénulás. — Schramek Ambrus, rk. 77 éves nyug. tisztartó, tüdőgyulladás. — Schmidt Fülöp, rk. 21 hónapos, agykérlob. — Radu Flóra, rk. 2 napos, életgyenge. — Hoffmann Jánosné, rk. 69 éves, billentyűk elégtelensége. — Sztoics György, rk. 43 éves napszamos, agytályog.

Nagyon gyakori az utóbbi időben a paprikának hamisítása. Egészségre káros török és spanyol paprikát hoztak még Szegedre is, melynek világhírű paprikája egyik legnagyobb kiviteli cikke. Az országosan ismert Pálfy Te stvérek szegedi gyára, melynek kitűnő minőségű édes rózsapaprikája mindenütt ismert, D. M. K. E. elnevezés alatt is forgalomba hozza ugyanezt a kitűnő minőségű paprikát. A D. M. K. E. (Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület) paprika igen csinos, izléses kiállításban kis porcellán tartályokban kerül forgalomba, melyekből darabját 1 korona előleges beküldése mellett bérmentve küld a cég, mint mintát, az ebből eredő tiszta jövedelem egy része a D. M. K. E. javára lesz fordítva. 3,2

Amateur-fényképezésnek! Általánosan elismert kitűnő szalon és uti fényképezési készülék, felülmúlhatatlan minőségű pillanat kéz-aparátusok, valamint mindenféle fényképezési részek Moll A. cégnél (Bécs, Tuchlauben 8. cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. — Ezen üzletág alapított 1854-ben. — Kivánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

Heti rovat.

— Az itthonmaradó. —

— július 11.

(Néhány nap óta, este 6—7 óra között, állandóan szemmel tartok egy jobban öltözött urat, aki a jelzett időben, kezében a „Lloyd” reggeli számával, nekivág a Plank-kert ama szelíd kis görbületének, amelyet annak idején tunya törökök minden ok nélkül „hegy”-nek kereszteltek el. A hegy csucsán, egészen a szélén van egy pad, amelyről az ember, ha le nem gurul, a titeli dombokat láthatja. Az ember azonban többnyire legurul és ezért csak kiváló artísták gyönyörködnek e padról a titeli dombokon, amelyeket az örök porfelhők miatt egyáltalán nem lehet észrevenni. A török maradványokon kívül magyar maradványok is láthatók e pupon, holmi újságpapírosba göngyölt narancs-héjak és elhagyott cipőzsinórok alakjában. E romantikus helyre vonul fel esténként a fent említett ur, aki rendeltetési helyére megérkezve, a padot gondosan kikerüli, majd leheveredik néhány százaz ág közé, amelyek a török hódoltság idején még mint bokrok szerepeltek és újságolvasásba mélyed. Mi sem természetesebb, mint hogy ez urat felráztam merengéséből és a szokásos bemutatkozás után, közöttünk a következő párbeszéd indult meg:)

Én: Uraságod bizonyára elvből keresi fel e kies helyet. Mert akinek nincs elve, csak nem vonul fel esténként ide, újságot olvasni!

Ő: Ön téved, fiatal barátom, sulyosan téved, amiből arra következtetek, hogy zsurnaliszta. Örvendek. Én mostanában nem álltok felveket, mivel hivatali szabadságon vagyok és ilyenkor nem foglalkozom az ilyenfélekkel. Ennyire úgy jövök fel ide üdülni, mint ahogy más ember a Semmeringre megy, csak hogy más embernek a Semmering lábán van 100 forintja, a Semmering csucsán marad 50 forintja és megint a lábán

van 2 forintja. Az ilyen ember kincset hengerít a hegyre. Nekem a hegy lábán van 1 forint 25 krajcárom és mire visszatérek, van 2 korona 50 fillérem. En tehát mindennap ingyen nyaralok és így kijátszom a szabad természetet.

Én: De ha nem haragszik meg érte, ugya szabad természet Önt is kijátszja. Mert a Semmeringről gyönyörű kilátás nyílik, itt pedig még a bokrok se nyílnak. A Semmering csucsán balzsamos levegő szárnyal...

Ő: Látja, ez az, amiből én nem tudok megélni. Nem győzöm eléggé hangsúlyozni, hogy én egy egyszerű kis számféjtő vagyok, aki azt a levegőt kénytelen szívni, amit egyszerű számféjtés mellett lehet. A feleségem is épp úgy gondolkozik, mint ön. A feleségem is mindig a magasha szárnyal és ebből az a vészes állapot áll elő, hogy amíg én egyszerű számféjtő vagyok, addig a feleségem — egy főispán neje. Tudja, hogy most már nem is beszél a számféjtővel!

Én: És miért nem beszél Önagsága a számféjtővel?

Ő: Mert idehaza nyaralunk. A feleségem Marienbadba akart utazni, erre én azt feleltem, hogy Tusnádra szeretnék menni, amire ő is Tusnádra akart utazni és így idehaza maradtunk. Kettőnk között jelenleg nincs is más differencia, mint hogy ő akar utazni, én pedig csak szeretnék.

Én: E szerint tehát a nagyságos asszony-nak semmiféle üdülésben sincsen része. Szegény asszony!

Ő: Szokják le a sajnálkozásról, uram. Én nem vagyok zsarnok férj és nem vagyok gyöngéd férj. Én egy közepes, szabályszerű, szokványi férj vagyok és mint ilyen, nem állok utjában a feleségem üdülésének. De miért ne üdülhetne az én feleségem Nagybecskerekben?! Vettem neki uszoda jegyeket, hogy naponként fürödjék a Bégában. Ő erre dühös lett, a fürdőjegyeket bedobta a Bégába, maga pedig száraz maradt. Erről én nem tehetek. A kis fiannak vettem egy nyaraló-nadrágot, ami olyan szövetből készült, hogy minden percben elszakad. Hadd örüljön a gyerek. A feleségem ezért is dühös lett és a gyerek helyett maga szakította el a nadrágot. Látott Ön már asszonyt, aki nadrágot szakít? Ilyen körülmények között kénytelen vagyok egyedül nyaralni és mondhatom, hogy Nagybecskerek igen kellemes, szórakoztató és üdítő nyaraló-hely. Legaiább nekem nem árt.

Én: És ha szabad tudnom, hogy él Ön Nagybecskerekben?

Ő: Köszönöm kérdését, igen jól. Reggel felkelek öt órakor és elindulok az erdő felé. Ekkor már többnyire álmos tehenek bögnék a kocsitton és lábaik között apró libák szaladgálnak. A nap süt, a kutyá ugat. Ekkor azt mondom magamba, szép vagy, óh természet, szép vagy és azonkívül olcsó vagy és e nemes tudattal lefekszem az erdő sűrűjében. Ekkor a tehenek bejönnek az erdőbe reggelizni, én pedig álmodozom és gyönyörködöm a természet ama csodájában, hogy ez az egyszerű fekvés engem 623 forinttal gazdagít, mert ha e percben Tusnádon feküdnék épp így, akkor 623 forinttal szegényebb lennék. A nap süt, a tehén bög. Néhány óra múlva haza megyek és várom az ebédet. Ebéd alatt dühös vagyok, mert a feleségem haragszik és megverem a kis fiamat. Ezután jön a „nap-éj”. Levetem e földi nyugókat és mert ruha nélkül egy kissé szégyellem magam, hát sötétségbe burkolom a szobámat. Alszom, akárcsak Tusnádon. Öt órakor felöltözöm és miután kis fiamat megvertem a nadrág miatt, a Bégába megyek, azután megveszem a „Lloyd”-ot és innen nézem a titeli hegyhátat. Ezután a feleségem hátát nézem. A többi Ön bizonyára tudja.

Én: Ellenkezéleg, nem tudom. Mit művel Ön Becskerekben éjjel?

Ő: Kedves uram, én hetek óta láttam Becskerekben éjjel. Én napközben annyit látok Becskerekből, hogy este 8 órakor már szerényen behunyom a szememet. Nekem elég volt. A feleségem erre édesatyám istenét emlegeti, én pedig boldogan elalszom. Ekkor lassanként megérkezem majd Tusnádra, majd Marienbadba, majd pedig Stockholmba és a feleségemet — kárpotlásul a csöndes nappalokért — mindenüvé magammal

viszem. Reggel 3 órakor kifogyott az utolsó krajcárom, fél négy órára azonban, amikor a nadrágomért nyulok, minden pénzem, az utolsó garasig szépen visszaköltözött a zsebembe. Ekkor újra boldog vagyok és változatos nyaralásomat előlről kezdem — Nagybecskerekben. Így van ez, uram. De most megyek, mert a vonatom rögtön indul. A viszontlátásra!

Én: Volt szerencsém. Merre méltóztatik az éjjel?

Ő (hideg előkelőséggel): Valószínűleg a Tátrába megyek. Egy kis hurutom van és azt akarom gyógyítani... Ég Önnel, uram! (Ruganyos léptekkel a völgybe száll.) —odi.

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

A konyhában és házbán

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht zaryasszappanával

tisztítsunk. Ez szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

TÁVIRATOK.

A szerb kongresszus királyi biztosa.

Budapest, július 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király Günther Antal igazságügyminisztert a július havában összeülő gör. kel. szerb egyházi kongresszushoz királyi biztosnak kinevezte. A kongresszus július 21-én lesz Karlócán.

A kormány nyári munkája.

Budapest, július 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) A kormány a képviselőház őszi ülészaka elé kerülő összes ügyeket most a nyári szünet alatt készített elő s ezért az összes miniszteriumokban serényen folyik ez irányban a munka. Különösen nagy erővel dolgoznak a belügyminiszteriumban a választói jog reformján és a pénzügyminiszteriumban, ahol az 1909-ik évi költségvetés tételait állítják össze.

A horvát helyzet.

Budapest, július 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Josipovich Imre horvát miniszter ma egy újságíró előtt nyilatkozott a horvát helyzetről s kijelentette, hogy a mai helyzetben egyelőre alig lesz változás. A horvát bännak legközelebbi programja, hogy tárgyalásokba bocsájt-kozik a horvát-szerb koalícióval. Ha ennek a tárgyalásnak nem lesz eredménye, akkor feloszlatják a horvát országgyűlést.

A fumei hajós-sztrájk.

Budapest, július 11. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fiuméből sürgönyzik: Az Ungaro-Kroata hajóstársaság tisztjeinek és gépészeinek sztrájkja változatlanul tart s a kikötőforgalom ugyszólván teljesen szünetel. Ma a fütők és altisztek kimondották, hogy a sztrájkolókkal szolidarisak. A tár-

saság ma reggel a „Hegedüs Sándor“ nevű hajóját Velencébe akarta indítani a kikötő-parancsnok vezetése alatt, azonban a legénység megtagadta a szolgálatot. A kapitányok klubja ma délelőtt ülést tartott, amelyen kimondták, hogy szintén szolidárisak a sztrájkolókkal.

A vallásoktatás eltörlése Rómában.

Budapest, július 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Rómából sürgönyzik, a községtanács tegnapi ülésén 57 szóval 3 ellenében kimondta, hogy az összes városi iskolákban a vallásoktatás eltörlendő.

Ugocsa nagyobb akar lenni.

Budapest, július 11. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Nagyszőlősről sürgönyzik, Ugocsa-megye tegnapi közgyűlésén elhatározta, hogy kérvényt intéz a törvényhozáshoz és a belügy-miniszterhez, hogy a vármegye Máramaros-, Szatmár- és Beregvármegye néhány községével megnagyobbítsák, illetve kikerekítsék.

Szerbiában nyugalom van.

Budapest, július 11. (A „Torontál“ ered. távirata.) Belgrádi jelentések szerint úgy Belgrádban, mint az ország belsejében teljes nyugalom uralkodik s minden ellenkező híresztelés valótlán. Ép így valótlán az a hír is, mintha Péter király lemondási tervvel foglalkoznék.

Csaló hivatalnok.

Budapest, július 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A rendőrség ma letartóztatta Burger Imrét, a központi kereskedelmi iparbank hivatalnokát. Burger ugyanis hamis betéti könyvvel föl akarta venni dr. Giesswein Sándor képviselőnek a banknál elhelyezett 18.000 korona betétjét s a könyvet egy hordárral felküldte a bankhoz. A banknál gyanusnak tünt fel a dolog és detektívekért küldtek. A pénzt a detektívek tanácsára a bank kifizette, egyben azonban a titkos rendőrök a hordár után mentek. Ez a pénzzel a szomszédos ház kapujánál várakozó fiatalemberhez ment s annak adta át a pénzt. A következő percben aztán a titkos rendőrök rátették a kezüket a fiatalemberre, Burger Imrére. A csaló fiatalember beismerte tettét és azt mondta, hogy sportszenvédélye vitte a bűnös cselekedetre.

Oroszországban lelőtt osztrák festő.

Budapest, július 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Lodzból sürgönyzik, egy rendőr, állítólag minden ok nélkül lelőtte Maly Ede 28 éves osztrák festőt. Az ottani főkonzul

rögtön interweniált, mire a hatóságok rögtön vizsgálatot indítottak s a rendőrt egyelőre felfüggesztették.

Határidő-üzlet.

Budapest, július 11. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre 1908.)	22.52	—
Rozs (októberre 1908.)	18.98	—
Zab (októberre 1908.)	16.86	—
Tengeri (augusztusra)	14.68	—
Tengeri (uj, októberre)	15	—

Közgazdaság.

„Hermes“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-t. (Budapest), heti jelentése a tőzsdéforgalomról és a pénzpiacról.

Budapest, július 9.

A tőzsdén a lefolyt héten valamivel barátságosabb hangulat uralkodott, ami főleg a pénzviszonyoknak allandó javulásával állt összefüggésben. A forgalomba került értékek közül különösen a rimamurányi vasmű, salgótarjáni kőszénbánya és beocsini cementgyár részvények érték el ismét számottevő áremelkedést, míg az osztrák-magyar részvények aszerint, amint az államosítási tárgyalásoknak közelebbi vagy későbbi időpontban leendő befejezését tartották valószínűnek, erős árhullámnak voltak alávetve. A magyar országos központi takarékpénztár részvények elővételi joga a lefolyt héten került forgalomba és körülbelül 30 korona árfolyam mellett képezte adás-vétel tárgyát.

Kiemelendőnek tartjuk a new-yorki tőzsdének egy idő óta tartó szilárdágát, mely kétségkívül az Amerikából érkező kedvezőbb ipari jelentésekkel áll összefüggésben és úgy hirlük, hogy különösen a vasszükséglet az utóbbi időben allandó emelkedést mutat fel.

A befektetési értékek piacán változatlanul pang az üzlet és csak 4%-os magyar koronajáradékban fordulnak elő allandóan 93-as árfolyam mellett kötések.

A hét nevezetesebb árfolyamváltozásai a következők voltak:

	július 2.	július 9
4% magyar koronajáradék	93.10	93.10
magyar hitel részvény	737.50	739.50
rimamurányi vasmű részvény	550.—	554.—
salgótarjáni kőszénbánya részvény	565.—	572.—
első magyar biztosító társasági részvény	9350.—	9750.—
beocsini cementgyár-részvény	525.—	553.—
osztrák-magyar államvasút-részvény	693.—	695.—

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Nyilttér.

(E roval alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.)

Serravallo
féle
CHINA-BOR vastartalommal
Hygienikus készítés Bécs 1906. Államdíj, díszoklevél és nagy aranyérem.
Erőmtő szer: gyöngékedők, vérszegények és lábadozó betegek számára.
Etvagyjerjesztő, idegerősítő, vérjavító ital.
Több mint 5000 orvos elismerés.
J. SERRAVALLO, Trieste-Barcola.
Megrendelhető minden gyógyszeriarban. 1/2 literes palack K. 2.60, 1 literes palack K. 4.80

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Verseez, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.

Pancsováról: délután 5 óra 40 p.

Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.

Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.

Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseezről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.

Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.

Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.

Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.

Csőszelekről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 ó. 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.

Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.

Szegedre: (motorkocsi) délután 1 óra 15 perc.

Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Verseez: délután 4 óra 35 p.

Temesvár, Verseez, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.

Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.

Csőszelekre: (keskenyvágányú vonal) délelőtt 11 óra 55 p.

Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.

Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.

Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.

Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

Zacherlin
a legjobb rovarirtó szer.
Csak üvegben tessék vásárolni.

A tisztességes, becsületes kereskedő éberrel ügyel arra, hogy ha vevője utólérhetlen hatásánál fogva közismert „ZACHERLINT“ kér, ne akaszson nyakába megtévesztő surrogatumot.

Sajnos azonban vannak másféle kereskedők is.

Ennélfogva mindenkit, aki valódi Zacherlint akar venni, nyomatékosan figyelmeztetünk, hogy utánzatoktól, melyek utóbbi időben megtévesztően hasonló üvegekben forgalomba kerülnek, az által óvakodjék, hogy pontosan ügyeljen a „Zacherlin“ névre.

PÉTERFALVAI PAPIRIPAR
OCEAN GGB.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYÚ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSBE

34-49.28

70 év óta a SIRUP-PAGLIANO mint a legjobb és legbiztosabb hashajtószert sok ezer családnál eredményesen van bevezetve. Ezen Girolamo Pagliano florenzi tanár által feltalált és 1838 óta előállított vértisztítószert csak akkor valódi és eredményes, ha a gyártmány a törvényesen védett kék vignettával és Girolamo Pagliano tanár aláírásával van ellátva. Ezen különlegességek orvosi rendeltetése az ország minden jobb gyógyszeráránál kaphatók. Orvosi rendelés szerint használva, megszüntetik a székrekedést és annak következményeit, mint vértörődés a fejbe stb., előmozdítják az anyagcserét és vértisztítóan hatnak bőrküvések, köszvény, csusz (rheuma)-nál stb. Elismert szer étvágytalanság és az ülő foglalkozás egyéb következményei ellen. A „Girolamo Pagliano” készítmények folyékony szirupalakban és por alakban kaphatók. Megrendelések intézendők: Girolamo Pagliano tanár Florenz (A. 42.) Via Pandolfini. Elismerőleveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld a vezérképviselet: Dr. F. Herzig, Wien, VII. (A. 42.) Mariahilferstrasse 48. Gyógyszertárak főraktárként legelőnyösebb feltételek mellett keresz-
501b-3.2

OSERS és BAUER kizárólagos motorgyár

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18. • • • • WIEN, XX., Dresdnerstrasse 81-83.

**Benzinlokomobilok,
benzinmotorok,
szívógázmotorok.**

A jelenkor legelőnyösebb üzemereje. Üzemköltség óra-lóerőként 2-3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek.

Arjegyekkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

ELSŐRENDŰ SZOLID Gyártmány.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket:

Schloss János és Társai Szászvesszős	8 HP. cséplő szerelvény	Takács Imre malomtulajdonos, Pásztó	75 HP. szívógáztelep
Magosi János és Fiai Monor (tanyák)	6 HP. " "	Steger Vilmos	Nagytopolovec 50 HP. "
Papp János Iktárosberény	8 HP. " "	Rosmann Samu	Mocs (Kolozsm.) 40 HP. "
Nagy J. Pál, Boglár	6 HP. " "	Herczeg József	Magyarbányhegyes 30 HP. "
Ifj. Páli István, Orda (Boglár mellett)	4 HP. " "		és még számos nagy uradalomba. 83-51-25

**Mérlegképes
könyvelő**

elvállal olcsó díjazás mellett a délutáni és esti órákra könyvelést és más irodai munkákat.

Cím a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás.

A Kinizsy-utca 6. szám alatt (az izraelita-templommal szemben) egy 3 szoba és mellékhelyiségek-ből álló lakás aug. 1-étől kiadó.
628-3.1

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALBAN.

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény	1 szelvény 7 korona
3-10 m. hosszú	1 szelvény 10 korona
teljes félruhához (Kabát, nadrág és mellény)	1 szelvény 12 korona
előrendő, csak	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényi feleke szalonruhához 20 - K-ért, szintúgy félruhához, turisztalóknak, selyemkangarú stb. stb. gyári áron küld a mint meg-bítható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánvevő élvez, ha az ötvetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legelőnyösebb árak. Úriási választék. Mintahű, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss árban.

226-40.29

BUZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ

VESE ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL MINDEN VIZET FELÜLMUL.
KELLEMEZ, KISSÉ SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTESITETT,
SZÉNSVADUS, RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.

ORVOSILAG AJANLVA. ORVOSILAG AJANLVA.

lvógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdön.

Nagybeeskereki főlerakat: **WEHNER JÓZSEF** ügynöksége. Kapható Schlesinger D. fűszerkereskedésében (a főpostával szemben), minden fűszerüzletben, vendéglőben és kávéházban. 463-153.79

GODDAM!

Végre egy gyorsan és biztosan ható **gyukszemirtő**

Cook & Johnson-féle

amerikai szabadalmazott

tyukszem-gyűrűk

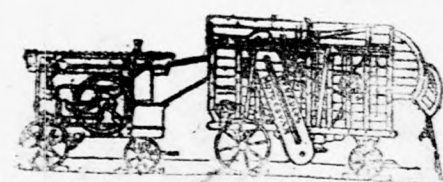
1 drb 20 fillér. 6 drb 1 korona.

Postán utárvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő: Pósta a monarchia minden gyógyszerárán, valamint a drogueriákban is. 588-5.4

MÓTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30.

Ajánlja úgy cséplési, mint malomüzemre kitűnően alkalmas, legegyszerűbb benzinlokomobiljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás kifogástalan üzemért!

Üzemzavarok kizárva! Bámulatlan egyszerű szerkezet!

Rendkívül csekély benzinfogyasztás!

:: 13-14 éves flu is kezelhető! ::

Arjegyék ingyen! Olcsó árak részlettízésre

200 darab elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról (173-26.24)

257/b-10.10

Hölgyek
részére nélkülözhetetlen!
Legjobb szépítőszert a
FÖLDES-FÉLE MARGIT-CRÉME

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (Mittesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.
KIVÁRT TOILETT-CEKKEK: Margit-hőlgypor (3 színben) 1.20 korona, Margit-szappan 10 fill., Margit-fogpép 1 korona, Margit-areviz 1 korona.

Kapható minden gyógyszerárán, drogeriában és illatszertkereskedésben, Postán utárvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

FÖLDES KELEMEN gyógyszerész ARAD.

Főraktár Nagybeeskereke

Benkovich Mihály, Basch Ernő, Jakobi

Ármin és Kellner József gyógy-

szerszéknel. Melkubn

Dezso drog.

LANDGRAF ISTVÁN

fűszer- és rövidáru-kereskedése Nagybecskerek
Tomaseváci-utca 2. szám (Grasznek féle ház).

T. C.

Tisztelettel értesitem egy a helybeli, mint a vidéki n. é. vevőközönséget, hogy az eddig Grasznek név alatt fennállott

fűszerkereskedést

megvettem, azt teljesen új áruval berendeztem és saját nevem alatt tovább vezetem. — Főtörök-
vésem oda irányul, hogy jó áru és pontos ki-
szolgálás által kiérdemljem azt a bizalmat, mely-
ben elődöm részesült. — Vidéki megrendelések a
legköltségszerűbb árak mellett gyorsan és pontosan
szközöltetnek.

Szíves pártfogását kérve, maradok

kiváló tisztelettel

Landgraf István.

586-x.4

Legmesebbmennyű Jótállás! Hozvezető fizetési feltételek.

**A DREZDAI MOTORGYÁR RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG**
egyik legrégebb és legnagyobb
MOTORGYÁR

szállítja az
elismert

legnagyobb
legnagyobb
legnagyobb
Jármű
legnagyobb és
legnagyobb
üzem

Szivógáz-
Benzin-
Gáz-
Nyersolaj-
Acetylen-

Motorkeréket és lokomobilokat

Vezérképviselet és raktár: **Gellért Ignác és Tsa**
Budapest, Teréz-kürt 44. — Telefon szám: 12-91.

522-10.7

Olcsó árak! Szolid kiszolgálás!

Tessék meggyőződni a nagy választékról

női kalapokban,

antiquat ernyők finom ohine bordur-
ral, kötények, harisnyák és félharis-
nyák, finom uri ingek, nyakkravatók,
:: gallérok és manchetták. ::

Minden rövidáru, uri- és női divatba
:: vágó cikkek. ::

Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Szíves megrendelésekért esedezik

JÓNÁSZ BERTALAN,

(554-10.9)

Fő-utca.

T Ü Z I F A.

Elsőrendű bükk hasábfa

ölenként 32 korona

KRCSELICS MIKLÓS

Korona-utcai fátelapén.

680-3.2

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.

**MOLL-FELE
SEIDLITZ-POR**

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A.
védjegyet és aláírását tünteti fel.

A Moll A. féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb
gyomor- és alléshánytatások, gyomorgörcs és gyomorhív, részelt
székrekedés, májbatálatom, vértelenség, aranyér és a legkülönb-
zöbb női betegségek ellen a jeles háziismernek évtizedek óta min-
dig nagyobb elterjedést szereztek.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.—
Harmisítások törvényileg fenytettekn.

**MOLL-FELE
SOS-BORSZESZ**

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A.
védjegyet tünteti és a

„A Moll“ feliratu ónozzattal van zárva.

Moll-féle sósborszesz nevezélesen mint
fájdalom csillapító bedörzsölési szor-
köszvény, csusz és meghülés egyéb követ-
kezményeinél legismertebb népszer. —
Egy ónozott eredeti üveg ára
1 korona 90 fillér.

583-104.5

Főszéktüldés

Moll A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I. Tuchlauben 9 szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítetnek
A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel
ellátott készítményeket kérni

Nagybecskereken Keltner József és Benkovich Mihály gyógyszer-
raktárban

**Kitünő
zongorákat**

csakis elsőrendű gyárosoktól
tartok állandóan raktáron.

Olcsó árak, részletfizetésre is,

régi zongorákat ujjakkal cse-
rélek fel s elvállalok minden-
nemű javítás, hangolást stb.

WEISSER ADON,

orgona-építő és zongorahangoló,
a Würth-féle zongoragyár itteni egyedüli képviselője.

NAGYBECSKEREK,

Kinizsi-utca 6. sz., (Izraelit. templommal szemben).
600-12.3

STAUB B. VERSE CZ

a legolesobban szállit saját
termésű, egy éves, kitünő

fehérborokat,

nemkülönbén saját égetésű,
tisztá törkölypálinkát is.

60710.10

Az előrehaladott idény következtében

**férfi-, női- és gyermek-
szalmakalapokat**

mélyen leszállított árak mellett adok

el. — **Panama-kalapokat a leg-
szebben tisztítok.**

Andresz K.,

Ferenc József-tér (Bauer-féle ház udvarában.)

(32-2.1)

8466/1908. tkvi sz.

633-1.1

Visszárverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvszék, mint
tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Szimits
Sándor szerbeleméri lakos kérelme folytán
a jelzálogos hitelezőkkel szemben elrendelt
végrehajtási árverés joghatálylyal bíró ön-
kentes árverés ügyében a késedelmes ár-
verési vevő a Nagybecskereki takaré- és
előleg-egylet, mint r.-t. veszélyére és kárára
a nagybecskereki m. kir. pénzügyigazgató-
ságnak 65487-II/b. 1908. sz. kérelme
folytán az újabb árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir.
törvszék területén levő, Nemetemér községi
149. sz. tkvben A. I. 1. sor 306. hrsz.
165. ö. i. sz. ház 1 hold területű udvar
és kert 3359 kor. kikiáltási árban 1908. évi
augusztus 3-ik (három) napjának d. e. 10
órájkor Nemetemér községhezánál meg-
tartandó nyilvános árverésen a következő
feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron
felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre
küzött birtok szükség esetén a kikiáltási
áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az
ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis
335 kor. 80 fill.-t készpénzben, vagy az 1881.
évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m.
kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadék-
képes értékpapirban a kiküldött kezéhez le-
tenni, vagy az 1881: LX.t-c. 170. §-a értel-
mében a bánatpénznek a bíróságnál tör-
tént előleges elhelyezéséről kiállított elis-
mervényt átszolgáltatni.

Nagybecskerek, 1908. évi június 27.

Rektorisz,
kir. törvszéki bíró.

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő
házamat előnyös fizetési felté-
telek mellett eladom. A ház áll
8 szobából, kényelmes mellék-
helyiségekkel, villanyvilágítással
és nagyon szépen parkirozott
udvarral.

SOLYMOSSYNE BRÁJER MÁRIA.

(551-x.10)

**Szép
kajszin**

befőzésre kapható

Uri-utca 3. sz. a.

226-x.4